

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂSOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂSOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 50
Anunțuri și reclame după tarif

Nr. 6 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 23 Ianuarie 1943

Anul 106

Pentru Unire

de V. Brantsce

Pe întreg cuprinsul țării și chiar dincolo de hotare, poporul român găsește un prilej de reinălțare sufletească în această istorică zi de 24 Ianuarie.

Zi însemnată prin perspectivele de viitor pe care le-a deschis, pentru că Unirea Principatelor române a fost piatra de temelie pe care s'a clădit România.

Niciodată, în toată istoria noastră sbuciumată, cuvântul unire n'a avut o mai covârșitoare putere de răscolire a conștiințelor ca în ceasurile pe care le trăim astăzi.

Dacă vizionarii și luptătorii secolului al nouăsprezecelea purtau în suflet idealul unirii, neînțeleși uneori de masele poporului, — care trebuiau călăuzite cu multă dibăcie spre acest interes al neamului — dacă pentru cântăreții noștri unirea era o himeră, „un vis neîmplinit, copil al suferinții”, pentru noi unirea este o necesitate imperioasă dela care nu ne poate abate nicio putere din lume.

Am trăit-o înfăptuită. Noi am gustat din roadele ei. I-am văzut realizările. I-am cunoscut dulceața.

De aceea, dorința de unire nu este astăzi numai o preocupare a celor aleși, ci ea și-a cuibărit rădăcinile în conștiințele tuturor.

Cu toți simțim că numai un adânc sentiment de solidaritate națională, numai o unire a năzuințelor tuturor ne pot ajuta să înfruntăm greutățile ce altfel ne-ar copleși. O strângere de rânduri. Inchegarea întregului neam într'un bloc de granit, de care să se lovească neputincioase valurile dușmănoase.

Dar mai ales, necesitatea unirii politice a întregului popor răslețit astăzi se resimte ca un postulat al ceasului de față.

Nimic nu va putea să ne atingă sau să ne lovească, când strânsi în jurul aceleiași credințe, ocrotiți de aceleiași hotare vom avea de apărut însăși ființa neamului românesc.

Poate bântul furiei războiului, pot trosni țări din temelie, pot să se prăbușească popoare, atâta timp cât purtăm viu în suflete gândul unirii suntem o putere de neînfrânt.

Înfăptuirea dela 24 Ianuarie 1859 ne aduce aminte că strădaniile curate își fac drum în cluda oricărui opreliști și ne arată drumul dela care nu trebuie să ne abatem.

UNIRE ÎN CUGET ȘI SIMȚIRE!

de C. Rădulescu-Motru
Membru al Academiei Române

Naționalismul se întemeiază pe conștiința comunității de origină, de limbă și de destin. În fapt, nu într'un mod egal pe câteși trele, ci cu preferință pe una din ele. După firea și istoria lor, la unele popoare predomină conștiința comunității de origină, și atunci avem la ele ideea națională sub forma de etnic: iubirea de neam și de obicei; la altele, predomină conștiința comunității de limbă, și atunci avem ideea națională sub formă de ideal cultural: mândria de originalitate literară și metafizică; la altele, în sfârșit, predomină conștiința comunității de destin, și atunci avem ideea națională sub forma de menire istorică: voința spre putere și rol de conducere între popoarele lumii.

Fiecare dintre aceste forme își are avantajele, dar și dezavantajele sale. Binecuvântate de Dumnezeu sunt popoarele care au în firea lor posibilitatea de a avea câteși trele formele, pentru a se sprijini la nevoie pe aceea potrivită împrejurărilor. Dezavantajate sunt popoarele ancorate cu sufletul la una din forme, de la care nu se pot desprinde.

În zilele noastre de război mondial, la sfârșitul căruia multe popoare își vor schimba destinul, forma cea mai potrivită împrejurărilor este negreșit aceea a ideii naționale care se sprijină pe conști-

ința comunității de destin. O singură voință, pentru a-și cuceri destinul! Ezitarea în conducere, și mai ales zavistia între conducători însemnează moartea unui popor. La ce folos este astăzi Franței nobila sa origină, și splendida sa cultură universală, dacă la conducerea ei nu este unitate?

Popoarele își apără, când origina și obiceiurile, când limba și cultura, când însuși destinul. De aceea ele trebuie să găsească în ideea lor națională, deopotrivă afirmate: iubirea de origină, mândria de limbă și un egoism sacru pentru făurirea destinului.

Noi Românii să mulțumim lui Dumnezeu, am avut până acum în conducerea noastră politică un naționalism potrivit împrejurărilor. Marii noștri Voevozi, Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare ne-au apărut destinul de a rămâne creștini, cu aceeași îndârjire cu care ne-au apărut origina și limba. Dar înainte vreme era destul, dacă grija destinului o aveau Voevozii. Astăzi această grijă trebuie să o aibă tot Românul, fiindcă războiul nostru de astăzi nu se mai câștigă numai prin geniul militar al celui ce conduce, ci și prin spiritul de disciplină și jertfă al poporului întreg. Unire în cuget și simțire cu destinul neamului, iată datoria de astăzi a fiecărui Român!

Unirea Principatelor

— 24 Ianuarie 1859 —

de N. Baboie

Prăznuim un act istoric a cărui însemnătate poate covârșește puțința noastră de a-i exprima azi, în năpraznica involburare a zilelor noastre, întreaga lui măreție și uriașa lui semnificare.

În această zi mare, a Unirii Principatelor, Moldova și Muntenia, a început să se înfiripeze visul nostru secular, pregătit și hrănit de seria nesfârșită a generațiilor trecute.

Dar până să se ajungă la Unire s'au sbătut atâtea spade, s'au frământat atâtea condeie, s'au sbuciumat atâtea suflete.

E prea lung șirul nesfârșit de voievozi, din ambele Principate, care cu înflăcărare de vizionari, au urmărit un ideal și care, prin jertfa lor neprecupețită, au pregătit calea marilor înfăptuiri.

Mai presus de toți se înalță figura majestuoasă a lui Mihai Viteazul care în întreprinderile sale războinice, ne-a arătat chiar cadrul în care mai târziu avea să se așeze mărețul tablou al Unirii depline.

Dar întregirea politică a neamului nostru nu e și nu putea fi opera unui singur om, nici chiar a unei singure generații. Ideea Unirii nu avea să izvorască din întreprinderi războinice, ea trebuia să fie rezultatul unei îmboldiri launtrice și emanația sufletului bine pregătit al întregii societăți. Unirii politice trebuia să-i premergească unirea intelectuală: „Unirea în cugete și în simțiri”.

Cercetați cronicile marii generații de cronicari moldoveni, munteni sau ardeleni și veți găsi mijind în operele lor, timidă și neprecisă la început, ho-

Continuare în pagina 3-a

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

IOAN POP RETEGANUL și IOAN MICU MOLDOVAN

de Șt. Manculea

Ioan Pop Reteganul s'a născut la 1853 în comuna Reteag, așezată în părțile nordice ale Transilvaniei. Copilăria și-a petrecut-o în satul lui de naștere, în mijlocul Românilor harnici și cinstiți ai acestui ținut. Iată cum zugrăvește scriitorul nostru în una din lucrările lui de mai târziu atmosfera casei părintești și a satului de origine:

„Casa părinților mei era o căsuță mică de nuielie, acoperită cu paie, precum erau toate casele Românilor dela noi după revoluția din 1848. Avea două

ferestre, una'n spre mieznoapte și alta spre răsărit. Ferestrele erau cam atât de mari, cât e o coală de hârtie, și aveau fiecare câte patru ochiuri de sticlă. Ele se deschideau numai într'o parte, în stânga. Înăuntrul casei erau două paturi, unul al părinților mei, dinainte, și altul al bunicii mele (moașa, mama tatei) la ușă.

Cuptorul cocător încă era în casă și la gura lui era cuptor de lespezi mari de piatră. În acesta se făcea foc iarna, ca să se încălzească și să se facă

de mâncare. Vara se făcea mâncarea în tindă, pe vatră, și nu se făcea foc în casă numai când se făcea pâine, adică mălaiu, că pe la noi rar fac oamenii pâine de grâu, deoarece grâul e la cei ce-l au în hambariu, iar foștii iobagi, adică oamenii de seama tatei, numai puțințele hambare au pentru grâu, cam atâta cât se aibă grâu de sărbători.

Pânea cea de toate zilele a someșnilor este mălaiul și mămăliga, dar până sunt de acestea nu vezi un om mort de foame.

Pe lângă pereții casei dinlăuntru, locul necuprins de paturi îl cuprindeau lavițele, care erau niscari scânduri de brad bătute cu cuie de către cei șase pociumbi. Pociumbii aveau să steie tot în casă, iar paturile și lavițele ieșeau afară, când văruia mama, ele nu aveau atâtea drepturi ca pociumbii. Pe timpul văruiții mai ieșeau afară și masa — căci să nu credeți d-voastră — că doar în casa părinților mei nu ar fi fost masă.

Și ce masă era în casa părinților mei. Nu cu multe pistrițituri făcută, ci

Ziua Domnului

Orbii

Sf. Ev. Luca; XVIII, 35-43.

Toți știm câtă lume aleargă să împlină pe vreun om de seamă, când se aude de venirea lui. Care mai de care se îmbulzește pentru a ajunge cât mai aproape de locul pe unde va trece cel așteptat. Și cu toate măsurile de ordine impuse de împrejurări, din îmbulzeala dimprejur câte unul încearcă și de multe ori reușește să înmâneze omului mare, jalbă scrisă, pentru a o soluționa dacă va fi cu cale.

Pare că tot așa se vor fi petrecut lucrurile și cu orbii Vartimei, istorisite în evanghelia de astăzi.

Suferința lui era mare. Ii lipsea vederea și trăia într-o beznă adâncă.

Mântuitorul trecu pe acolo. Sgomotul și îmbulzeala poporului făcu să aile și Vartimei de venirea Lui, fapt ce-l făcu să strige: „Isuse, miluește-mă” și nu odată a strigat așa, căci „cel ce mergeau înainte îl certau pe el să tacă, iar el cu mult mai vârtos striga: Fiul lui David miluește-mă.”

Rugăciunea lui a fost auzită de Hristos care s'a apropiat de el și o nouă minune s'a adăugat la altele, pe care El Fiul Tatălui, le făcuse începând cu Cana Galileii.

Orbul evangheliei trece peste timpuri și răzbate astăzi între noi. Mântuirea lui atunci, ca și a noastră acum, a venit prin darul lui Dumnezeu, care a încoronat credința și rugăciunea cu minunea.

Pasagiul evanghelic ne dă mult de cugetat. Acest „mult” trebuie căutat în sufletele bătute de o orbire mai grozavă decât cea trupească. Este orbirea sufletului, drum prielnic păcatelor celor mai josnice, cale, care împiedecă remușcarea de cuget.

Atunci Hristos a aflat pe orbi și i-a tămăduit. Dar azi? Astăzi găsim mulți orbi și mai ales foarte mulți sfătuitori orbi. Din ei se întinde lanțul vrăjmașiei, luptele crâncene și războaiele. Desbinarea împarte lumea și încălțări uriașe, fără precedent în istorie, însângerează omenirea.

Iată răul! Și acest „Mamona” nu-l putem alunga nici când cu slugile lui.

Ceea ce este astăzi de lipsă, este sufletul curat și bun. Deși el există și frățește, omul l-a acoperit cu șgură și cenușă. Trebuie numai răscolit și orbirea se va schimba în lumină strălucitoare.

Acum 19 veacuri la poalele Corintului, îngropat de vremuri și desgroptat de oameni, apostolul Pavel, în neobosita râvnă de răspânditor al credinței lui Hristos, rostea cuvinte ce au străbătut negura secolelor și pe care le regăsim în epistola I către Corinteni: „Câtă vreme este între noi pismă, cearță și desbinări, nu sunteți oare oamenii trupului... căci nimeni nu poate pune altă temelie, în lume, decât cea odată pusă de Hristos.”

Cuvintele pe care vremea n'a putut să le ștergă, pe care s'a întemeiat credința creștină și pe care oamenii le uită prea des. Ele rămân însă ca o nădejde și un îndemn plin de înțelepciune. Fără aceasta ne sbatem în cea mai grea orbire. Sufletul rămâne temelul hotărîtor și deci și el trebuie schimbat, întărit și înălțat. Numai așa putem risipi păcla deasă a necazurilor care ne strivesc.

Sunt și azi mulți orbi. Cel care nu înțelege jertfa celor de pe stepele răscăritului, este orb. Cel ce nu vede mărturiile vii ale celor întorși de acolo și care și-au dat din trupul lor pentru țina noastră, este orb. Și cei care cred într-o altă rânduială în lume decât cea așezată de Hristos sunt orbi. Și sunt mulți din aceștia. În satele fiecărui îns din aceste soluri de oameni se înșiră unul după altul într-o coloană ce întunecă lumina sfântă. Ei nu cred într-o terapeutică sufletească.

Medicul NOSTRU

Medici și „Babe”

de Dr. Valeriu Sînghe

Definiția și însemnătatea medicilor o cunoaște toată lumea. Să vedem în schimb ce înțelegem prin „babele”, despre care vom vorbi în articolul de față. Auzim uneori că, cutare s'a dus la o babă să-i dea la loc piciorul scrântit, sau să-i ridice stomacul căzut, sau să-l tragă, pentru că i-au căzut mușchii etc., etc. Aceasta este o babă, dintre multele babe, o femeie de cele mai multele bătrână. Sunt și mai tinere, care practică în mod ilicit (nepermis) medicina și mai ales arta de a vindeca, cu scopul de a câștiga bani.

Fiind vorba de babe, expresiile de a practica medicina și arta de a vindeca, sunt un fel de a zice, o glumă grotescă, un șarlatanism, care se sancționează prin legi.

Voi menționa că sunt și bărbați, care au această indeletnicire. Cu unul dintre aceștia, un așa zis „doctor minune”, am avut eu însumi de furcă mai anli trecuți, din care cauză am fost și subiectul unui reportaj de ziar din localitate, pentru că mi-am permis, în calitate de medic oficial, să-l deranjez în practica lui medicală imorală, alungându-l din Brașov.

Istoria medicinei ne arată că toate epocile și-au avut babele lor, vracii lor, șarlatanii lor. Cu toate legile drastice contemporane, epoca noastră încă nu-i lipsită de această plagă a omenirii, și mai ales a celor suferinzi, de „babele”.

Au fost vremuri când descoperirile medicinei științifice, pentru a pătrunde în practica de toate zilele, au trebuit să înfrunte opoziția acestor impostori, ai acestor șarlatani medicali, ajutați firește de ignoranța mulțimii. Au fost chiar cazuri când în lupta dintre aceștia au ieșit învingători, șarlatanii, tocmai pentru că aceștia de obicei sunt dotati cu un extraordinar dar de a convinge, chiar cu o mare putere de sugestie.

Ceea ce ne interesează pe noi este să știm, dacă acești șarlatani aduc vreun serviciu celor suferinzi, sau din contră, le dăunează sănătății lor. Medicina, ca orice profesiune, pentru ca s'o poți practica trebuie s'o înveți dela cineva, care o cunoaște. Nu te poți improviza medic. Ori, mă întreb, unde au învățat babele arta de a vindeca? Nicăiri. Și cu toate acestea vedem că au indeletniciri de ordin medical. Nenorocirea însă este că, după cum vom vedea din câteva cazuri de mai jos, aplică tratamente lipsite completamente de logică, de bun simț și natural, extrem de periculoase pentru bolnavi. Pofta de câștig le îndeamnă să aplice tratamente uneori criminale, exploatarea naivității și ignoranța oamenilor.

Vom da mai jos câteva exemple din practica babelor.

Un om a căzut pe gheață și și-a fracturat, să zicem, gamba. Duhul rău, vecinii, îl îndeamnă să alege la baba cu reputație. Ce spune medicina să facem în acest caz? Să immobilizăm gamba respectivă, să-i aplicăm în primele zile comprese pe regiunea fracturată ca să se desumfle, să-i facem o radiografie, ca să vedem cum stau fragmentele osului fracturat și-apoi prin manopere speciale îi așezăm gamba, așa ca cele

două fragmente să se lipească exact, să aplicăm un aparat ghipsat, pe care-l menținem 4—6 săptămâni, când osul fracturat e vindecat.

Ce face baba? De cum își vede prada, îl pune pe pat și începe „să-l tragă”, să-l maseze pe regiunea fracturată, supunându-l pe bietul bolnav la dureri și cazne groaznice. Prin aceste manopere, în loc ca fragmentele osului să le apropie, le depărtează și mai mult, sau le încăleacă, așa că vindecarea se va face cu o scurtare considerabilă a gambei, făcând din pacient un infirm pe toată viața.

Pentru orice durere de stomac, babele au un singur diagnostic: „I-a căzut stomacul”. Il masează, îl maltratează „ca să-i ridice stomacul” cu toate că nefericitul are un ulcer sau un cancer al stomacului, care comportă cu totul alt tratament. Se cunosc cazuri când în urma acestor fel de tratamente băbești s'au produs hemoragii stomacale mortale.

Sunt babe care pentru crizele groaznice dureroase ale anginei de piept recomandă să țină un porumbel la piept, la inimă, ca să-i înceteze criza. Le doresc acestor babe o criză de angină de piept, ca să-și poată încerca acest tratament nerod pe pielea lor.

Tot aceste babe recomandă pentru colicele (durerile) intestinale ale copiilor să aplice anusul unui porumbel pe anusul copilului bolnav și durerile dispar numai decât. Imi stă pe limbă să zic că să facă la copiii și nepoții lor acest tratament. Mă gândesc însă că acești copii sunt nevinovați de prostia și lipsa de omenie a mamelor sau bunicelelor lor.

Mi-aduc aminte, când eram copil în clasele primare, am avut ulcior la un ochi. O babă sfătoasă s'a oferit să mi-l vindece. Mama a acceptat. În ce a constat tratamentul? Venea în fiecare seară la mine și lătra în fața ochiului meu, zicând: „ham! ham! ham! ulcior de căne, precum nu sunt eu căne, așa să nu mai fi tu până mâne, ham! ham! ham!”, repetând acest lătrat în aceeași seară de mai multe ori și scuipându-mă în ochi tot de-atâtea ori. Care credeți că a fost rezultatul? M'a ținut al naibii ulcior, parcă în ciuda babei, vreo două săptămâni, când cu comprese, cu o soluție de acid boric m'aș fi putut vindeca în 2—3 zile.

Bazaconii ca cele înșirate mai sus sunt nenumărate și despre ele s'au ocupat cronicile medicale și uneori chiar și cele literare la diferite ocazii.

Ceea ce aș dori să se rețină din rândurile de mai sus este ca fiecare să rămână la preocupările lui zilnice, lângă cele pentru care s'a pregătit în viață, pe lângă cele pentru care simte că are vocație, neînșurându-și atribuțiunile pentru care nu are nicio competență, fiindcă altfel ajunge în conflict cu morala și cu legile țării. Iar bolnavii cu scaun la cap, după cum pentru învățatură se adresează profesorului, pentru procese avocatului, pentru construirea unei case inginerului sau maestrului constructor, tot așa pentru lecuirea bolii lui să ceară sfat medicului.

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astrei” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12), oferind, în schimb, și icoane pe hârtie.

Economice

Valabilitate asigurărilor de viață în războiu

de Ion Opris

Fără îndoială că valabilitatea asigurărilor de viață în războiu constituie o însemnată funcțiune de ordin economic și mai cu seamă social.

Fără a mai face elogiul asigurărilor private, amintesc doar, că mortalitatea în timp de războiu nu se potrivește de loc cu cea obișnuită din timp de pace, procentul mortalității fiind mult mai urcat în împrejurările create de războiu.

Obișnuit, condițiile generale de asigurare prevăd pentru caz de războiu, plata unei prime suplimentare din momentul izbucnirii războiului. Ca orientare citez paragraful 13 din condițiile generale de asigurare ale societății Prima Ardeleană din Cluj-Sibiu:

„Valabilitatea asigurării se extinde și asupra evenimentelor asigurării obvenite în cursul războiului în cazul când asiguratul nu ia parte la operațiunile militare, achită primele regulat, și când asigurarea a fost la începutul războiului cel puțin 6 luni în vigoare.

„În cazul, când asiguratul nu ia parte la operațiunile militare și ar deceda în războiu, societatea va lichida, în locul capitalului, întreaga rezervă de primă.

„Pentru suportarea riscului la sume mai mari, decât rezerva de prime, contractantul va putea încheia cu societatea o convenție aparte, plătiind adausul de prime ce se va stabili când va fi cazul.”

Vedem deci, că întreprinderile de asigurare private prevăd posibilitatea acoperirii acestui risc printr-o convenție specială, plătiind, natural, un adaus de primă ce se stabilește imediat la decretarea războiului.

Să nu se înțeleagă însă că aranjamentele între întreprindere și asigurați sunt individuale. Ele sunt reglementate de o normă generală adoptată de toate societățile și față de toți asigurații.

În războiul trecut, interesele asiguraților au fost apărate de chiar întreprinderile de asigurare. Astfel, societățile de asigurare au introdus pe tot timpul războiului un regim excepțional, care nu numai că a avut aprobarea coducerii statului, dar a fost primit cu multă căldură și încurajare, văzându-se că de pe urma războiului întreprinderile de asigurare nu urmăresc câștiguri materiale și că ele garantau valabilitatea asigurărilor de viață de o parte, iar de alta câștigurile realizate erau cedate în favoarea statului.

Reproduc mai jos condițiile regimului excepțional din 1915:

1. Asigurații mobilizați, care voiesc ca asigurările lor asupra cazului de moarte să-și păstreze valabilitatea și pe timp de războiu, vor cere în scris sau telegrafic acest lucru societăților de asigurare respective.

Cererea poate fi făcută și de orice altă persoană, în numele asiguratului.

2. Pentru ca asigurările de viață, inclusiv riscul de războiu, să-și conserve valabilitatea, asigurații mobilizați sunt obligați ca pe lângă primele curente să mai plătească următoarele prime suplimentare, speciale pentru riscul de războiu.

Prima suplimentară anuală asupra capitalului asigurat, dacă asigurarea are o vechime mai mică de:

3 ani este de	5,—%
4 „ „ „	4,50%
5 „ „ „	4,—%
6 „ „ „	3,50%
7 „ „ „	3, %
8 „ „ „	2,50%
peste 9 „ „ „	2,—%

Pentru asigurările mobilizaților ne-combatanți aceste prime suplimentare sunt pe jumătate.

3. Dacă asigurarea are o vechime de cel puțin 3 ani, plata primelor suplimentare și chiar a celor curente se

Apelul „Astrei“ pentru Palatul Invalizilor

Domnule Președinte,

Domnul Mareșal Antonescu a făcut un călduros apel la contribuția publică pentru ridicarea, în Capitala Țării, a unui Palat al Invalizilor. Din listele de subscripție pe care le publică ziarele se poate vedea cum această chemare a Conducătorului, a găsit un larg răspuns în toate straturile societății românești.

Comitetul Central al instituțiilor noastre, în ședința sa dela 2 Ianuarie a. c. a decis ca și „Astra“ să subscrie pentru acest așezământ suma de 50.000.— Lei din veniturile fondurilor sale, destinate propagandei naționale și culturale. Subscriind această sumă, ruptă din moștenirea unor înaintași cu sufletul curat și jertfitor, „ASTRA“ își dă seama că ea este neasemănat de modestă față de nobilul scop căreia îi este destinată. Ea o consideră însă drept o ofrandă simbolică pe altarul patriei însângerate, o dovadă a legăturii care trebuie să existe în timp și spațiu, între toți fiii Neamului totdeauna, dar mai ales în ceasurile de acum când este pusă în cumpană însăși ființa noastră etnică.

Potrivit unui apel pe care vi l-am adresat la împlinirea unui an dela războiul nostru sfânt, ați început să cinstiți prin parastase și serbări comemorative pe eroii care și-au lăsat vieța pe câmpul de onoare. Subscripția pentru Palatul Invalizilor să fie cel dintâiu prilej pentru a ne arăta nemărginita noastră recunoștință față de aceia care și-au jertfit vigoarea și frumusețea trupului lor pentru existența și onoarea Patriei. Să le dovedim lor și familiilor că jertfa lor n'a fost zadarnică, ci dimpotrivă i-a așezat printre cei mai aleși fii ai Neamului, i-a înălțat în stima și dragostea generației de astăzi și a celor viitoare.

Toate organizațiile noastre, despărțăminte centrale județene, despărțăminte de plasă și cercuri culturale, sunt rugate deci să subscrie din puținul lor, dar mai ales să organizeze serbări, șezători și conferințe al căror venit să fie destinat Palatului Invalizilor. În cuvântările care se vor rosti cu acest prilej se va arăta dragostea către armata Țării, pavăza noastră supremă în toate timpurile și în toate împrejurările; se va insista asupra solidarității dintre cei de acasă și aceia care cu prețul unor jertfe neînchipuite scriu pagini de glorie în Istoria Neamului, îi apără ființa și pregătesc restituirea hotarelor și a drepturilor lui sfinte.

Sumele realizate se vor înainta pe adresa Palatului Invalizilor București, str. General Angelescu Nr. 140 (Cotroceni), încunoștințându-se în același timp și Comitetul nostru Central despre trimiterea lor. Orice contribuție, fie ea cât de modestă, este binevenită.

Președintele „Astrei“

ss. Prof. Iuliu Moldovan

Unirea Principatelor

de N. Baboșe

Continuare din pag. 1-a

tărită și clară mai apoi, ideea unității naționale a Românilor de pretutindeni.

Iar când pana a căzut din mâinile acestora, altă generație a continuat opera lor de trezire și adâncire a conștiinții naționale.

Generații întregi de scriitori și poeți, de bărbați politici și de umili dascăli au frământat sufletul colectiv al neamului românesc, până când el a putut privi înfăptuirea mărețului act al Unirii dela 24 Ianuarie 1859.

Mișcările revoluționare dela 1821 și 1848 au fost avertismente date întregii Europe că aici în Carpați și la Dunăre este un popor hotărât să trăiască împotriva oricui în marginile dreptului său de lin. Aceasta ne-o spune atât de lămurit Bălcescu într-o scrisoare zicând: „Că România poate exista sau în folosul Turciei sau în acel al Austriei, după cum una din aceste două puteri vor favoriza-o, dar poate exista și în contra lor de voi să o împledece“.

Astfel stând lucrurile puterile europene și-au dat bine seama că o generație în sufletul căreia, după atâtea jertfe și sbuciumări, se lămurise un ideal, nu se va lăsa despărțită de el cu niciun preț.

O jumătate de Unire a fost hotărâtă de Convenția dela Paris pe seama Principatelor române. Dar demnitatea românească pretindea ca această convenție să fie călcată, iar abilitatea conducătorilor a găsit mijlocul alegerii aceluiași domnitor în ambele Principate în persoana colonelului Al. Cuza.

Prima etapă pe calea înfăptuirii idealului nostru se realizase. Aceasta trezia avântul neamului pentru ultimul asalt. Biruința deplină nu mai putea să întârzie mult.

De aceea ziua de 24 Ianuarie va fi de-a-pururea prilej de afirmare a conștiinței și mândriei noastre ca neam, sărbătoare de manifestare a vitalității noastre, de răscolire a amintirilor și de mărire a încrederii noastre în viitor.

Unirea Principatelor și „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 4—1859

Dăm câteva fragmente din lungul reportaj despre proclamarea Unirii pentru a ne împărtăși astăzi și noi din florii marii zile

... D. B. Boerescu, ținu cam acest cuvânt:

„Pentru ce suntem împărțiți în două câmpuri? Pentru ce ne numim noi și voi? Au nu suntem toți Români? Au nu avem toți aceeași Patrie? Au nu suntem toți fiii aceleiași mume? Pentru ce să zicem noi și voi? De ce să nu zicem: Noi Românii?“

Prințul Ghika, se aridică și cu șiroaie de lacrimi în ochi, zice:

„...Să ne dăm mâna, să fim frați, și să nu tragem asupra-ne blestemele posterității!“

Tot auditoriul plângea! Nici-un ochiu nu era sec! Prințul Cuza, strigară toți; jurăm a sustine pe (uza! E. C. părintele mitropolit aridică mâinile înaintea icoanei sfinte Treimi și cu ochii plini de lacrimi, cu o voce tremurândă, zise: „Doamne Dumnezeu părinților noștri, aruncă-ți privirea Ta asupra inimelor noastre, și nu slăbi curajul fiilor tăi! Unește-i pre toți într-o cugetare, și într-o simțire și fă ca inimile tuturor să aibă aceeași bătaie pentru țara lor. Prințul Cuza este unsul Tău între noi! Și pentru dânsul jurăm toți că-l vom sustine“.

„Jurăm! jurăm!“ strigară toți cu mâinile aridicate către cer.

Reviste și ziare

Revista Institutului Social Banet-Crișana.

No. Sept.-Decembrie 1942, cu interesante și documentate studii istorice, sociologice și de folclor. Insemnări și Recensii bogate.

„Tatăl meu, strigă junele Prinț Stirbeiu, este bolnav și nu are fericirea a fi față la astă solemnitate sfântă. Vă rog în numele lui, a i se trimită actul ce-l vom subscrie, spre a-l subscrie și el.“

„Tatăl meu, adaugă junele Prinț Bibescu Gr. Brâncoveanu, va ajunge peste puțin, și deși nu are onoarea a fi deputat spre a putea subscrie acest mare act național, este cel dintâiu a Vă arăta prin gura mea adeviziunea sa și a o face cunoscută nației“.

„Să grăiască Domnul nostru Alexandru I. Cuza“

...E. C. părintele mitropolit la 7 ore seara l-au proclamat Domn al Țării, față cu D-nii reprezentanți ai Puterilor Străine, față cu un numeros public, față cu un popor de peste 30 mii de oameni, care umpleau curtea și tot Dealul Mitropoliei.

Bande de muzici intonară imnul, clopotele sunau cu toată puterea, mii de torțe se aprinseră odată și mii de strigăte repetau: „Să trăiască Domnul nostru Cuza!“

...Ziua de 24 Ianuarie va fi cea mai mare zi din istoria noastră, căci după mai mulți secol de umilință și suferințe, toate clasele Societății noastre își deteră mâna, spre a-și aridica împreună naționalitatea căzută și persecutată.

Timpul Transilvaniei. An. VI. No. 116, din 15 Noembrie 1942.

Un număr omagial dedicat în înțelegere memoriei lui A. Vlaicu. Remarcăm în special articolele d-soarei Tulia Bogdan „Cu Aurel Vlaicu acu-ș 30 de ani“, al părintelui Caius Turicu „Vlaicu Nostru“ și „Steaguri Tricolore“ al directorului publicației, d-l I. Filipaș. Sosindu-ne cu întârziere, totuși facem acum această mențiune.

Se răresc rândurile

de I. Bozdog

Parcă o fatalitate ne urmărește și sleștește puterile tocmai acolo unde avem mai mare nevoie de ele și tocmai în timpurile cele mai grele pentru cei în suferință.

În ultimele cinci luni au trecut la cele veșnice cinci fruntași ai vieții economice și culturale din Ardealul de Nord.

S'a dus Dr. L. Scridon senior, stălpul și îndrumătorul Fondurilor Grănicerești, care cu truda de fiecare zi și cu experiența de peste șasezeci de ani era, mai ales între împrejurările schimbate de azi, un indispensabil sfătuitor și o călăuză de neprețuit în multiplele procese ce se ivesc între grăniceri și noul stat.

Sub povara grelelor sguiduri sufletești s'au aplecat la pământ și alți fruntași, cu bogate experiențe în metodele luptelor de rezistență din trecut, care cunoșteau atâtea ascunzături și atâtea poteci prin care își călăuzeau frații în zilele pătimirilor de astăzi.

Din Valea Someșului a plecat spre veșnicie în Octomvrie avocatul Dr. I. Mezei din Dej, iar mai zilele trecute a plecat și M. Pop și doctorul Gh. Anca din Șomcuta mare, tovarășul memorandiștilor și omul de știință care a stat în slujba satului și cu mintea sa luminată și cu punga. Este acesta titlul de mândrie al intelectualilor ardeleni de dinainte de Unire și al celor aflați azi în suferință.

Zilele acestea a căzut un tânăr stejar maramureșan: Dr. Arthur Anderco, un îndrăzneț luptător naționalist care a luat asupra-și toate riscurile rămănerii pe poziție.

Și câți alții, frați cu adevărat și ai noștri dar mai ales ai celor rămași acolo, nu cad istoviți și de greul traiului și măcinași de cariul neliniștii ce-i roade și ține permanent în poziție de veghe. Banca Maramuresului rămâne văduvită de inima și lumina minții lui Anderco, Someșana de a lui Mezei, iar Fondurile Grănicerești de sprijinul lui L. Scridon.

Numai cel ce-și dau seama de ceea ce înseamnă o instituție economică românească între împrejurări atât de grele ca cele de acum, pot cuprinde în inima lor golul ce se resimte prin pierderea atâtor fruntași.

Înainte de războiul trecut, instituțiile economice românești din Ardeal erau ținta celor mai necrutătoare atacuri vrășmașe. Prin bănci, cooperative, și alte instituții similare se străngea legătura sufletescă dintre țărani și intelectualul ardelean. În birourile lor modeste se făureau planurile mari de rezistență și de extindere națională. Căștigul modest al acestor bănci era întors în mare parte tot spre binele și ridicarea satelor și sâtenilor noștri, care simteau căldura chemării frățești, și urmau pe acești fruntași ai lor.

De aceea prin 1910—1918 s'au adus legi speciale contra acestor instituții, care nu mai puteau funcționa decât cu un plafon minim de fondare și care era atât de ridicat încât din sărăcia sâtenilor noștri greu se mai puteau înființa și menține.

Pentru ca să se rupă legăturile sufletesti dintre țărani și intelectuali s'au creat bănci puteritice de stat, care făceau împrumutul cu dobânzi extrem de reduse, ca prin această concurență să discrediteze pe cele românești și să le prezinte ca dușmanul și exploata-torul populației năcăjite.

Când cade un luptător din rândurile lor, se sapă un mare gol în sufletele noastre, căci de urmași și succesență acolo nu poate fi vorba.

105 ani de luptă românească are
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Conferințele pentru muncitori organizate de Asociațiunea culturală „Astra” și Muncă și Lumină

La 24 I. 1943 D-1 Nic. Baboie Prof.: Unirea dela 1859.

Filme culturale.

Jurnal sonor, Tineretul veacului (450 m.) Prin noi inșine (398 m.)

La 31. I. 1943 D-1 Aurel Manea, Inspector Regional al Muncii: Problema muncitorească văzută prin prizma legilor.

Jurnal sonor, Unelte vii. (410 m. Femeia în război (276 m.)

La 7. II. 1943 D-1 Dr. Valer Stinghe, medic: Cunoștințe generale de igienă.

Jurnal sonor, Tineret sănătos - popor puternic, (700 m.) Paradisul copililor (356 m)

La 14. II. 1943 D-1 I. Colan. Prof. Redactorul „Gazei Transilvaniei”: Războiul și muncitorimea noastră.

Jurnal sonor, Soldații de mână, (514 m.)

La 21. II. 1943 D-1 I. Gârbacea, Profesor univ.: Prețurile pieții și motivele fluctuațiilor.

Jurnal sonor, Lupta pentru pâine (380 m.) Recolta germană în conserve (330 m.)

La 28. II. D-na Valeria Căliman. Prof.: Familia românească și comunitatea națională.

Jurnal sonor, Copiii lucrătorilor (217 m.) Mama și copilul (249 m.) Lupul și cei 7 iezi (309 m.)

La 7. III. 1943 D-1 Onțiu Florin. Ing.: Pregătirea și îndrumarea profesională.

Jurnal sonor, Oameni și mașini (490 m.) Școală de meșteri pentru lucru manual (251 m.) Școala specialistului (297 m.)

La 14. III. 1943 d-1 Aurel Nistor Protopop: Morala creștină.

Jurnal sonor, Credință și frumusețe (453 m.) Paștele în Tirol (578 m.)

La 21. III. 1943 D-1 Dr. Suctu Valentin: Rostul și importanța asigurărilor sociale.

Jurnal sonor, Atelierele germane (500 m.) Expoziția din Minchen 306 m.) 1931.

La 28. III. 1943 D-1 Dr. Colbazi Emil medic: Apărarea contra bolilor venerice.

Jurnal sonor, Sănătatea nu este ceva întâmplător (353 m.) Lumină, mai multă lumină (557 m.)

La 4. IV. 1943 D-1 Dr. Căliman Nicolae: Gospodăria model a muncitorului și sănătatea lui.

Jurnal sonor, Copiii noștri, viitorul nostru, (384 m.) Tineretul muncește. (591 m)

ACCESORII DE CAUCIUC PENTRU AUTOMOBILE

- Curele de ventilator
- Pere pt. trompetă
- Petice de lipit la rece
- Soluție de cauciuc
- Tub de cauciuc pentru pompă
- Amplastre pentru anvelope, etc.

Continental
MARCA DE CALITATE

REPREZENTANȚA GENERALĂ PENTRU ROMÂNIA
Leonida & co S.A.
BUCUREȘTI - BUL. TACHE IONESCU, 30-32

Valabilitatea asigurărilor de viață în războiu

Continuare din pag. 4-a

face automat de societate din rezerva matematică a asigurării, în limita prețului de răscumpărare contractual.

4. Pentru asigurații mobilizați care nu acoperă astfel riscul de războiu, dar vor deceda în timpul războiului, societățile vor plăti întreaga rezervă matematică, fără reducerea contractuală.

5. Societățile înțeleg să nu realizeze niciun câștig din asemenea riscuri de războiu. În consecință, ele se obligă să pună la dispoziția Ministerului de războiu, eventualul câștig.

Iată deci, cum interesele asiguraților pe viață au fost promovate în războiul trecut. Reiese de aici, că întreprinderile de asigurare au înțeles pe deplin datoria momentului, solidarizându-se și identificându-se cu necesitățile și nevoile țării. Pentru aceasta nu au căutat afaceri comerciale, care puteau, de sigur, aduce însemnate beneficii materiale în acel timp, ci au făcut un act de rară curaj și în același timp național, prin aportul material efectiv adus statului.

— Va urma. —

Libretul de economie al Casei Naționale de Economii și Cecuri Poștale

Depunerile și dobânda pe anul 1943.

Libretul de economie al C.E.C.-ului a devenit în țara noastră mijlocul cel mai simplu, cel mai sigur și cel mai răspândit pentru strângerea și păstrarea economiilor tuturor straturilor sociale.

Ușurința cu care se pot face depunerile și restituirile atât la Centrala C.E.C.-ului din București, la Sucursale, cât și la toate oficiile poștale din țară, a făcut din libretul de economie instrumentul de agonișire cel mai popular.

Pentru încurajarea micilor economii și păstrarea caracterului său popular, suma cu care se poate economisi pe un libret este de 50 lei.

Pentru copii și elevi se primesc depunerile începând cu 5 lei de timbre speciale și de economie. *Suma maximă a depunerilor pe un libret de economie, a fost sporită, începând dela 1 Ianuarie 1943, dela 2.000.000 la 5.000.000 lei pe un libret pentru orice persoană particulară.* Instituțiunile ca și organizațiunile profesionale de orice fel, pot depune orice sumă. Sporirea maximului depunerilor pe libret a ținut seamă de cererile unui mare număr de titulari ca și de un imperativ superior al econo-

miei românești, acela de combatere a teaurizării.

Se mențin aceleași înlesniri la restituirea sumelor depuse.

Deși Legea Caselor de Economii dă C.E.C.-ului posibilitatea ca să introducă anumite termene de restituiri, totuși C.E.C.-ul nu le-a aplicat niciodată. Atât la Centrala C.E.C.-ului, cât și la sucursalele din Cernăuți și Chișinău, se poate restitui orice sumă fără niciun termen și cu cea mai mare rapiditate. La Oficiile Poștale din întreaga țară, restituirile se pot face până la 2.000 lei, în interval de 10 zile, fără nicio formalitate. Pentru sumele mai mari de 2.000 lei, cererile de restituire trebuie înaintate la București pentru verificare, iar aprobarea se trimite cu prima poștă. Pentru cazurile urgente, aprobările se pot cere și se dau telegrafic.

Această îngrădire a fost luată în interesul propriu al depunătorilor, pentru a preveni orice încercare de fraudă prin falsificare, furt sau pierderi de librete.

Pentru a satisface în viitor, totuși,

cererile îndreptățite ale deponenților, se studiază la C.E.C. un sistem de control care va permite, pe de o parte, scurtarea termenului de 10 zile și pe de altă parte, majorarea limitei de 2.000 lei.

Dobânda la libretele de economii a fost fixată și pe anul 1943 la 3% pentru depunerile dela 50—300.000 lei și la 1.45% pentru depunerile ce depășesc această sumă. Menținerea aceleiași dobânzi s'a făcut în spiritul păstrării tradiției de stabilitate, care stă la temelia Casei Naționale de Economii și Cecuri Poștale. Timp de 6 decenii, credincioasă acestei tradiții, care a pus-o la adăpost de orice fluctuație, dobânda Casei de Economii a fost modificată numai de 2 ori (în 1906 și în 1934).

Astfel Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale a consfințit prin aceasta, spiritul de chibzuită continuitate, răspândind încrederea deponenților și împlinindu-și rosturile atât de importante în cadrul vieții sociale și economice românești.

De pretutindeni

Un corp de elefanți în serviciul armatei japoneze

Din Burma se anunță că aci Japonezii au alcătuit un mic corp de 109 elefanți. Fiecare elefant transportă un echipaj de 4—5 oameni, o mitralieră sau un mic tun demontabil, și conducătorul indigen. Realizările zilnice de marș se cifrează la circa 25 km. Această cifră nu pare mare, dar trebuie luat în considerație că elefanții se întrebunțează numai acolo unde nu reușesc vehiculele, tancurile de pildă. Prin organizarea acestui corp de elefanți se revine la un vechiu obicei: în vechea Grecia comandanții foloseau elefanți care însă au obținut o mare importanță în războiu abia în luptele lui Hannibal. Acesta a reușit chiar să treacă Alpii

cu elefanții lui de războiu, folosindu-i cu mare succes în lupta dela Trebbia. Elefanții au fost considerați adeseori precursorii tancurilor. Pentru combaterea acestei „arme” existau chiar de pe atunci mijloace: soldații suflau în trompete și cornuri, sperând astfel pe elefanți, care fugeau. Alt mijloc era de a-i goni prin foc. Japonezii au recurs deci, pentru terenul de luptă din Birmania, la o armă foarte veche.

Cât costă un vas de război

Intr'un articol mai lung asupra „Problemei vaselor de războiu în prezent” vice-amiralul Pfeiffar dă câteva cifre interesante asupra sumelor care trebuie cheltuite pentru un vas de

războiu. Anume, prețul unui vas de războiu modern, complet echipat, în mărime de 40.000 — 50.000 tone, costă circa 12 miliarde lei. „Acest cost ridicat se explică prin finețea, complexitatea, electricizarea și mecanizarea instalațiilor de cârmuire a armelor de tot felul și prin folosirea unui material de cea mai bună calitate. Cât de mult s'a ridicat costul vaselor de războiu moderne, se poate vedea din faptul că până la primul războiu mondial se considerau cheltuielile pentru o tonă a unui vas de războiu terminat la 20.000 lei, în timp ce astăzi este de 30.000 — 36.000 lei.

Împărțirea pământului la țărani din răsărit

În sectorul Minsk din regiunea populată de Rutenii albi au început operațiunile pentru transformarea a circa 100 ha. de pământ arabil și pășuni în eco-

nomie agrară individuală. Această suprafață a fost distribuită primilor țărani cu care au început lucrările. În fosta regiune rusă a Ruteniei Albe s'au împărțit unui număr de 117.078 țărani în total 375.075 ha ogor și pășune. În sectorul Minsk s'au înființat din 631 colhozuri dizolvate 57.437 loturi țărănești. Suprafața totală a acestei regiuni cuprinde 275.230 ha, dintre care 73.955 ha. pășune.

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte. Lipsa de hârtie, tot mai simțită, nu ne permite să înmulțim numărul paginilor.

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Director Gheorghe Curcă	
Brașov	Lei 1000
Bujor Ardelean Brașov	500
Vasile Moldoveanu Bod-Sat	500
Dr. Tiberiu Brediceanu,	
București	2000
Dr. Zeno Rusu, avocat, Brașov	1000
Teodor Mureșanu, prof. Turda	1000
Dr. Marius Sturza, prof. Sibiu	1000
Dr. Cornel Groșoreanu,	
Timișoara	500
Frații Nicolae Cheșca, Câmpina	500
Dr. B. Boldor, Socodor	500
Ioan Vodă, Tohanul Vechiu	500
Dr. Beniamin Suciu, Agnita	500
Dr. Ilarie Holom, Dumbrăveni	1000

Conferințele Extensiunii Academice

Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov, anunță pentru sâmbătă, 23 Ianuarie a. c., ora 16.30 în sala festivă a Liceului „Andrei Șaguna” din localitate conferința d-lui Prof. Victor Jinga, Rectorul Academiei, despre: **Conștiința spațiului național.**

Cercul Cultural Brașovul-Vechiu

Duminecă, 24 Ianuarie a. c. orele 3.30 după masă va comemora în sala mare a Casei Culturale, „Unirea Principatelor”. Conferința ocazională o va rosti d-l prof. I. Bozdog.

Se caută 2 automobiliști voluntari

Spitalul Z. I. No. 162 are nevoie de doi automobiliști voluntari. Doritorii se pot prezenta la spital în orice zi dela 7—20, în strada Lungă No. 156 Brașov.

Raportul asupra mersului administrației județene

Zilele acestea a avut loc o ședință a organelor administrative județene, cu care ocazie d-l prefect Col. D. Craiu a arătat frumoasele înfăptuiri din județ.

Au fost clădite 4 școli primare noi și 4 biserici. Schițând programul de viitor, a asigurat pe toți cetățenii că progresul va fi și mai îmbucurător având asigurat și concursul de bani al organelor centrale ale Ministerului de Interne.

Moartea unui refugiat

În ziua de 20 Ianuarie s'a stins sub povara grea a refugiei fostul funcționar superior de bancă din Cluj: Vasile Bucur. Adormitul a fost un modest dar bun luptător naționalist. În timpul războiului trecut a făcut parte din Legiunea Ardeleană, fiind decorat cu Ord. Ferdinand I. cu spade. Odihnească în pace!

Farmacii de serviciu

Între 23—30 Ianuarie fac serviciu în timpul prânzului, precum și duminică farmaciile de mai jos care, în cazuri urgente, eliberează medicamente și noaptea.

Neustädter Eugen, la „Ingerul Păzitor”, Piața Libertății No. 5.

Cronica Războiului

Turcia rămâne neutră

Unele posturi străine de radio au comentat declarația de războiu a Irakului ca pe o mare lovitură dată puterilor Axei. Cu acest prilej a fost pusă în discuție situația Turciei, care are la granița sa dinspre răsărit încă un „belligerant”. De altfel nu puterea armată a Irakului a constituit amenințarea pe care anglo-americanii o îndreaptă împotriva aliaților din Europa, ci mai cu seamă partea morală a acestei declarații pe care Germania a respins-o ca pe o provocare ce nu vine dela adevărații reprezentanți ai poporului irakian. S'a crezut că acest act va determina guvernul dela Ankara să ia atitudine față de războiu. Și unii și alții își frecau mâinile cu satisfacția celui care speră că va mai avea un tovarăș de drum... Declarația d-lui Saracioglu, președintele consiliului de miniștri turc, a pus și de data aceasta lucrurile la punct tocmai în momentul când spre țara sa erau ațintite toate privirile cercurilor militare și politice internaționale.

Din Amsterdam se anunță că serviciul britanic de știri a comunicat, că Saracioglu, premierul turc a declarat reprezentanților din Ankara ai ziarelor engleze „Times” și „Daily Telegraph” următoarele: Politica Turciei se sprijină pe Credința în cuvântul dat. Turcia, care s'a dedicat cu hotărârea recludirii țării, are numai o singură dorință: să trăiască în pace, pentru a putea desăvârși revoluția ei națională. Pentru atingerea acestui scop, Turcia duce o politică de neutralitate față de cele două tabere care se găesc în luptă.

Așa fiind „presiunea”... n'a dat rezultate ca în Chili, unde — după câteva luni de oscilare — se anunță că republica a rupt relațiile cu puterile Axei. Se știe că ultima încercare de presiune a nord-americanilor a fost la începutul acestei stăpâniri. Statele Unite au pus pe tapet vechiul diferend dintre Chili și celelalte state din America de Sud, ca Bolivia, Paraguay și Peru, pentru a se servi de acel diferend împotriva republicei Chili, pentru ca astfel oamenii de stat ai republicei să devină mai înțelegători față de cererile nord-americanilor.

Față de această manevră de presiune, evenimentele n'au putut fi dirijate decât așa precum dictau Statele Unite, al căror președinte, după ziarul „Daily Express”, are de făcut o grea alegere în anul acesta fiind obligat să se pronunțe asupra nevoilor pe care Statele Unite le au, în ce privește benzina, vasele de războiu și de transport, și cauciucul. Deocamdată sunt patru probleme importante: 1) să se instaleze mai multe fabrici pentru a se spori producția de benzină pentru avioane; 2) să se constru-

iască mai multe vase de războiu pentru a fi apărate convoaiele; 3) să se construiască mai multe vase de transport, pentru a se putea compensa pierderile navale și 4) să se înființeze mai multe uzine pentru fabricarea cauciucului sintetic, pentru a se putea împiedeca un regres al producției. Ziarul susține că aceste patru probleme sunt din cele mai grele fiindcă Statele Unite nu dispun de materiale suficiente pentru a satisface simultan realizarea acestor patru proiecte. Cum pe de altă parte bătălia din Atlantic este departe de a fi câștigată de aliați, iar Germanii construiesc submarine într-o cadență tot mai rapidă, — submarine pe care aliații nu pot să le distrugă — președintele Roosevelt nu mai are nicio posibilitate de a mai face o alegere. Președintele va fi obligat, scrie ziarul, să construiască vapoare de transport, după cum el va fi obligat să construiască și vase de războiu, pentru a putea asigura navigația vapoarelor de transport. O aviație puternică nu va servi la nimic, dacă ea nu va putea fi aprovizionată continuu cu benzină. Anul acesta va impune președintelui să facă față problemelor analizate și întrucât lipsa de materiale este foarte adânc simțită, această situație va avea o urmare firească, anume că aliații vor aștepta zădarnic să primească din Statele Unite materialele de care au nevoie, în special cauciucul sintetic.

După republica Chili și-a precizat atitudinea apoi statul argentinian care își păstrează neschimbată atitudinea. Această declarație a fost făcută de ambasadorul Argentinei la Santiago din Chili, înainte ca acesta să fi fost primit în audiență de președintele statului chilian.

Se vorbește de o întrevvedere Roosevelt-Churchill

În ultimile zile s'a aflat că d-l Churchill se găsește la Washington.

Svonul pare cu atât mai temeinic cu cât cercurile interesate îl desmint. De altfel confirmarea lui este făcută și de faptul că premierul britanic a fost înlocuit în Camera Comunelor de maiorul Atlee care a făcut o scurtă dare de seamă asupra mersului războiului. Agenția „Reuter” a anunțat că se poate conta pe o declarație a d-lui Churchill la deschiderea Parlamentului. Pe de altă parte însă se pretindea — acum câteva zile la Londra — că aranjarea politică din Africa de Nord se face la intervenția personală a d-lui Churchill și Roosevelt și că din această cauză voiajul lui Churchill sau Eden la Washington, este o necesitate. Întrucât d-l Eden se află în Camera Comunelor, se presupune că, Churchill s'a decis să facă voiajul la Washington.

de **Mardare Mateescu**

Frontul din răsărit

Incepem enumerarea faptelor de arme din cronica prezentă cu atacul executat de bombardierele germane asupra Londrei. Atacul a fost recunoscut chiar de către Englezi. El a fost executat în plină zi ceea ce dovedește curajul și siguranța de care dispun aviatorii germani. Au fost aruncate numeroase bombe care și-au atins obiectivele. Atacul avioanelor germane trebuie să fie considerat drept represalii pentru bombardamentul Angliei asupra Berlinului.

Pe frontul rusesc, după cele două luni încheiate de ofensivă, luptele se caracterizează prin violență și eforturi pe care ofensiva din iarna trecută nu le-a cunoscut. Este evident că ofensivele sovietice din anul acesta — cu excepția celei din frontul central — urmăresc un singur scop: **ocuparea Rostovului, piatra unghiulară a sistemului defensiv german din sectorul de Sud și se desfășoară pe axa: Stalingrad—Donul inferior—Rostov.**

Tot ceea ce s'a întreprins la Nord și Sud de această axă, adesea în regiuni foarte îndepărtate de ea, urmarea același țel. Firește însă că pentru atingerea lui comandamentul sovietic trebuia mai întâi să atingă alte obiective și să degajeze în același timp Stalingradul și navigația pe Volga, ocuparea cotelui Donului, izolarea armatelor germane și române din stepa Kalmukiei și din Caucaz de restul forțelor aflate la Nord de Donul inferior. Strategia defensivă germană, a cărei elasticitate remarcabilă a pricinuit Rușilor pierderi remarcabile, a fost condusă de ideea că niciunul din spațiile strategice sau economice vitale, cucerite până acum, nu trebuie evacuat. Retragerile efectuate nu trebuie socotite decât ca o fluctuație obișnuită și nehotărtoare în desfășurarea unor lupte care au cuprins mai bine de două treimi din toată lungimea frontului. Rectificările de frontieră din Caucazul de Nord oriental nu s'au făcut sub presiunea inamicului, care s'a mulțumit să ocupe ceea ce ocupaseră trupele aliate din proprie inițiativă, ci au fost efectuate în vederea unor economii de forțe și a evitării pierderilor de vieți. Se știe că în anul trecut primul desgheț a fost la 20 Martie, dată după care toate ofensivele sovietice au încetat. Anul acesta nuse știe când se va produce fenomenul din iarna trecută și nici dacă ofensiva actuală și-a ajuns faza ei culminantă. Este logic însă să deducem că ne aflăm în jumătatea perioadei de lupte defensive și a ofensivelor pe care le îngăduie iarna. Se cade să subliniem că Rușii nu mai dispun acum de materialul de războiu ca la începutul ofensivei, iar trupele germane și aliate sunt hotărâte să nu mai cedeze nici unei ofensive rusești.

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual **Lei 300**
Autorități și Societăți **Lei 600**
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord **Lei 150**